VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Po stopách knížecího rodu a tajemství pružného dřeva do Koryčan

GPS souřadnice: 49.1064419, 17.1637747

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa vedoucí krásným městečkem pro děti od 5 let. Výlet je možné jet s kočárkem (terénním) a na kole. Jen ke kapličce nevyjdete. Pejsky vzít můžete.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 260 kilometrů zvládnete asi za 3 hodiny (záleží na D1). Jedete po D1 do Brna, sjezd 210 → Slavkov – Bučovice – Koryčany.

Parkování: Zdarma na náměstí.

WC: Na náměstí vedle kostela jsou veřejné toalety.

Možnost občerstvení: Bar Nevada (výborná zmrzlina), Kavárna Pokec

Nejbližší další výlety agentury Velká dobrodružství: Kroměříž, Zlín, Chropyně, Tovačov, Holešov, Bystřice pod Hostýnem, Cimburk atd.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovaly kamarádky Anna a Veronika z Bučovic

Anička (6 let): „Příště bych se chtěla podívat do zámku a taky do té vily, až bude zase krásná.“

Verunka (7 let): „Mně se líbili Honzíci a strom u zámky a také dobrodružná cesta kolem potoka.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

Zlín má Baťu... A Koryčany mají Thoneta. Oba pánové mají něco společného. Dokázali expandovat své výrobky do celého světa, díky jednomu obouvají boty s českou stopou třeba v Brazílii, díky druhému sedí na českých židlích i v Asii.

Přesto Michael Thonet, vynálezce světoznámého ohýbaného nábytku, změnil průmysl stejně jako Baťa. V městečku Koryčany u Kroměříže rozjel první sériovou výrobu nábytku, který pak zdobil kavárny i domácnosti po celém světě. My se vydáme po jeho stopách. A nejen to. Provedeme vás kolem vzácné kostelní sochy, tří Janů k zámku a také ke kapličce, která byla podle pověsti vystavěna za zvláštních okolností.

Tajenku budeme luštit i na místech, kde žili továrníci a židovští obchodníci. A na závěr vás pozveme na hřbitov.

Výlet vznikl s laskavou podporou a pomocí Regionu Kroměřížsko. Díky tomu je pro všechny výletníky zdarma. ☺

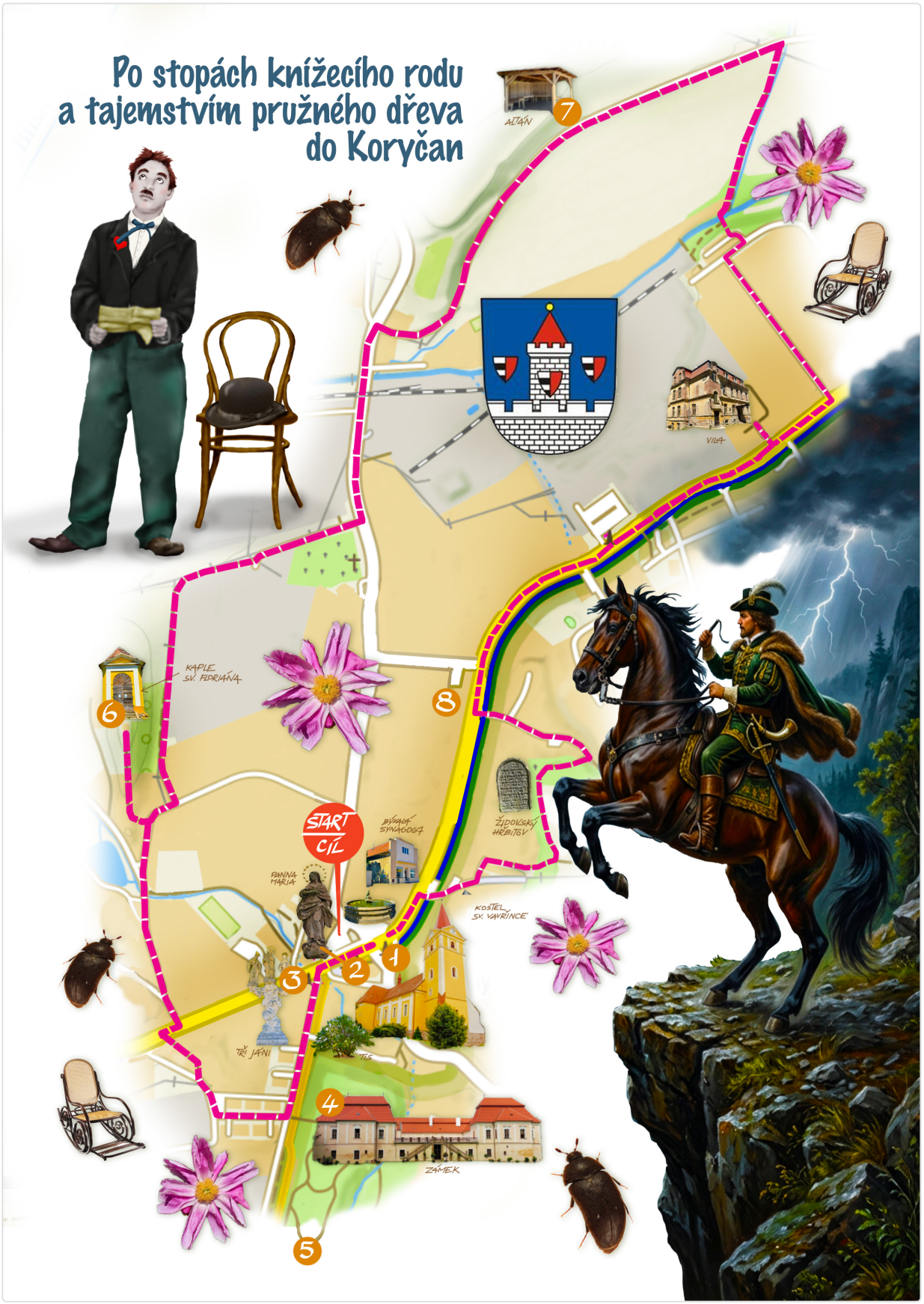
Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci!

vítejte v Koryčanech, kde na vás čeká dobrodružná cesta za tajemstvím světoznámých ohýbaných židlí a prastarých šlechtických sídel. Naše výprava vás zavede k magickému tisu i k tajemné kapli strážce nad městem. Každý váš správný objev vás přiblíží k vyluštění velké tajenky, která se skrývá v srdci tohoto historického městečka pod kopci Chřibů.

Stejně jako ke všem našim výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Po stopách knížecího rodu
a tajemstvím pružného dřeva
do Koryčan
ALTÁN
VILA
KAPLE SV. FLORIÁNA
START
CÍL
BÝVALÁ SYNAGOGA
ŽIDOVSKÝ HŘBITOV
PANNA MARIA
KOSTEL SV. VAVŘINCE
TŘI JANI
ZÁMEK
1
2
3
4
5
6
7
8

Doplňovačka

Zaparkujte na **náměstí** v centru města. Kdo chce, vyzvedne si letáčky a plánky ve zdejším infocentru, kdo nechce, spolehne se na naši mapičku.

Jdeme hledat krásnou **kamennou kašnu**, jejíž historie sahá až do 18. století. Nechal ji vybudovat tehdejší majitel panství Antonín Emerich Horecký z Horky, jehož rodové erby si můžete prohlédnout na nedalekém kostele.

(Antonín Emerich Horecký z Horky byl významný barokní šlechtic a majitel koryčanského panství, který žil na přelomu 17. a 18. století.)

Emerich? To je ale zvláštní jméno. Zkuste si ho se svým příjmením!

Jaké zvířátko plive vodu v kašně? Myslíte si, že skončí jako hlavní chod štědrovečerní večeře? :)

Kašna kdysi sloužila jako hlavní zásobárna vody pro obyvatele náměstí a také jako napajedlo pro dobytek, který sem každé ráno vodil obecní pastýř, než ho vyhnal na pastvu do okolních kopců. Kromě toho byla kašna důležitá pro bezpečnost města, protože v případě požáru byla jediným velkým zdrojem vody přímo v centru, ze kterého mohli lidé brát vodu k hašení. Původně do kašny přitékala voda starodávným spádovým vodovodem z pramenů nad městem a její přebytek odtékal pryč.

Přejdeme ke kostelu a hledáme nalevo od něj turistický rozcestník.

Najděte místo, které je odsud vzdáleno po modré turistické značce 8 km.

1. **Napište název místa.**

Historie **farního kostela svatého Vavřince** sahá až do středověku. První písemná zmínka o něm pochází z roku 1350, ale přesné datum jeho založení zůstává tajemstvím. Původně byl postaven v gotickém slohu, dnešní barokní podobu získal během přestavby v letech 1636 až 1697. Zajímavostí je, že během této přestavby byla kostelní loď prodloužena tak šikovně, až se spojila s původně samostatně stojící věží, která dříve sloužila jako zvonice. Tato věž byla později ještě zvýšena. Její dnešní zakončení ovšem muselo být v roce 1898 opraveno. Udeřil do ní blesk. Zdalipak tehdy nešetřili na hromosvodu?

Obcházíme kostel a míříme k jeho vchodu. Kostel bývá otevřený, takže můžete nakouknout dovnitř.

Bedlivě zkoumejte dveře, které cestou míjíte. Nad těmi hnědými je do kamene vytesán letopočet.

Najdete ho?

Na zdech jsou také vytesány erby dřívějších majitelů koryčanského panství, jako byli páni z Horky, páni Serenyové nebo rod Gillernů. Zkuste najít ten, pod kterým je lebka. Chybí jí jeden zub.

Také vám chybí nějaký zub? :) Je první? Tak to je ještě v poho.

Kdo uvidí kamenný erb s korunkou o kousek dál?

Než vstoupíte do svatostánku, vypátrejte sochu **svatého Vavřince,** která stojí ve výklenku nad hlavním vchodem.

Uvnitř kostela se nachází celkem pět oltářů. Největším pokladem je však gotická **socha Panny Marie s Ježíškem**. Díky výšce 185 centimetrů to je tak trochu basketbalistka a je vyřezána z velmi vzácného dřeva borovice limby. Do Koryčan se dostala díky Anně Banffyové, která ji koncem 16. století nechala převézt ze slovenského hradu Beckov, aby ji ochránila před neúctou tehdejších hradních pánů. V celém Uhersku byla tenkrát kvůli povstání velmi napjatá situace, mnoho katolických památek bylo v ohrožení.

Třeba se vám podaří ji přes mříž zahlédnout.

Před kostelem stojí další Maruška! Je jí nepřehlédnutelná **socha Panny Marie Immaculaty**, což v latině znamená *neposkvrněná*. Tato pískovcová památka není jen obyčejnou dekorací, pojí se s ní silný lidský příběh. Nechala ji totiž roku

1798 zhotovit šlechtična Josefa, svobodná paní z Münch-Bellinghausenů. Udělala to jako projev velkého vděku za to, že se zázračně uzdravila z velmi těžké a vážné nemoci.

Socha zobrazuje Pannu Marii v životní velikosti. Víte, co to znamená? Líbí se vám?

Postavte se jako Marie a nechte se s ní vyfotit.

Najděte na soše dva erby. Na jednom jsou dvě kotvy, na druhém zase dva nebeské objekty.

2. Jak se nazývají předměty na erbu?

Spočítejte, kolik hvězdiček poletuje Marii nad hlavou. Pak se jí podívejte pod nohy. Kdo se lekl?

Ano, kolem kotníků se jí plazí had… Tak rychle pryč! Co kdyby to byla nějaká jedovatá potvora! Ssssss…

Od kostela se vydáme Zámeckou ulicí. K čemu? Přece k zámku!

Čeká nás ale ještě jedno zastavení. Bude patřit třem Honzíkům. Je mezi vámi nějaký Jenda nebo Jeníček? Zkus, Honzíku, kolem sebe vypátrat sochu svých jmenovců.

Barokní sousoší známé jako **Tři Jáni** se nachází na křižovatce nedaleko koryčanského zámku a je výjimečné tím, že na jednom společném pískovcovém podstavci hostí tři významné postavy svatých. Ve skutečnosti se ale všichni Janové nejmenují. Vlastně se tak jmenuje jen jeden z nich. :)

Svatý Jan Nepomucký je tradiční český světec s pěti hvězdami kolem hlavy, který stojí uprostřed.

Napravo stojící **svatý Antonín Paduánský** byl osobním patronem majitele panství Antonína Emericha a s**vatý František z Assisi** tam stojí jako připomínka otce zakladatele koryčanského zámku, který se jmenoval František Gabriel Horecký.

Celé sousoší je vlastně takovým kamenným rodokmenem a poděkováním. Antonín Emerich ho nechal vytesat jako výraz úcty ke své rodině a jejím ochráncům.

A opět budeme počítat hvězdičky.

Spočítejte ty nad hlavou Nepomuka. Máte? Přičtěte k nim další 3.

3. Napište výslednou číslici.

Jak by vypadalo sousoší vaší rodiny? U nás bychom také využili Fratiška Assisi, a to hned dvakrát. Pak by se tam někde musela vecpat i svatá Lucie. :) Zbylé dvě holky by musely počkat, až naspoříme…

Pojmenování Tři Jáni je lidové označení, které se v Koryčanech vžilo a předává se z generace na generaci, i když neodpovídá skutečným jmenovkám všech postav. Svatý Jan Nepomucký, který stojí uprostřed, je nejznámějším českým světcem, a tak podle něj lidé překřtili i další světce. Jak by řekl Shakespeare: *Co je po jméně?* Co růži zvou, i zváno jinak vonělo by stejně. Vzpomněli by si dříve narození, kdo a ve které hře tuto větu říká? Máme tady nějakou Julinku?

Šlapeme do mírného kopce směrem k zámku.

Poznáte stromy, které nás provázejí?

Najděte žlutou značku. Užijte si ji, půjdeme po ní jen 100 metrů.

Napadá vás, proč se město jmenuje Koryčany?

Pravděpodobně podle slova *koryto*, což odkazuje na polohu v hlubokém údolí připomínajícím koryto řeky. Nebo podle lidí, kteří vyráběli dřevěná koryta. První písemná zmínka o obci pochází již z roku 1321. Což je fakt dost dávno.

Odbočíme doleva, ťapeme k branám zámku. A opět zapátráme po erbech. Jsou hned nad vchodem.

Jeden jsme dnes už viděli. Které zvíře je na tom druhém?

Najděte číslici pod erbem. Sečtěte obě číslovky.

4. Napište výslednou číslici.

Slibujeme, že to byl dnešní poslední matematický úkol! :)

Pokud chcete obdivovat výhled na město a také si pohladit draka, vydejte se doleva.

Ještěra najdete na velké kamenné váze. Ale musíte mít oči jako Bystrozraký.

Jak se jmenovali další dva pohádkoví kamarádi chasníka obdařeného výjimečným zrakem? A jak se jmenovala princezna, kterou pomáhali zachránit? Věznil ji drak, nebo se spíš obávala o své vlasy? :)

Znáte písničku z této filmové pohádky?

Nes mě loďko ke břehu,

jedu, jedu pro něhu,

jedu, jedu pro krásu,

pro dívku s vlasy do pasu.

Zlatovlásko, krásko,

kdo ví co bude dál?

Zlatovlásko, krásko,

chce tě bohatý král.

Zapějeme, vrátíme se před zámek a jdeme hledat památný strom.

Tento **tis červený** patří k nejcennějším a nejzajímavějším stromům v celém areálu. Vzácný jehličnan dosahuje výšky 14 metrů a obvod jeho kmene měří úctyhodných 186 centimetrů, což svědčí o jeho vysokém stáří. Odborníci odhadují, že je starý přibližně 250 let. Je tak živým svědkem mnoha historických událostí, které se na zámku odehrály od dob baroka až po současnost. Tis je výjimečný také svým vzhledem, protože se skládá z několika srostlých kmenů, které nesou hustou a temně zelenou korunu.

Je důležité vědět, že tisy rostou velmi pomalu, někdy jen pár centimetrů za deset let. A téměř celá rostlina je prudce jedovatá, kromě červeného dužnatého obalu kolem semínka. Právě kvůli této jedovatosti se mu v minulosti říkalo strom smrti.

Právě jeho jedem – taxinem – ráda trávila své oběti britská královna detektivek. Jak se jmenovala? Agatha….

Vstoupíme do zámecké zahrady a budovu si prohlížíme z druhé strany. Z této strany je sídlo přenádherné!

***Zámek** má velmi dlouhou a pestrou historii, která začala v 17. století, kdy se šlechtic František Gabriel Horecký rozhodl opustit nepohodlný hrad Cimburk a nechal starou tvrz v údolí přestavět na barokní sídlo. O 100 let později bylo k zámku přistavěno další křídlo, čímž budova získala svůj charakteristický obdélníkový půdorys s uzavřeným nádvořím. Mezi nejzajímavější majitele patřil mezi roky 1848 až 1851 slavný bankéř Salomon Mayer Rothschild, kterého později vystřídala rodina Wittgensteinů.*

Rod Wittgensteinů vlastnil Koryčany v letech 1863 až 1905. Byli to velmi bohatí a vlivní aristokraté, kteří se zasloužili o to, že koryčanský zámek i jeho okolí vypadaly velmi reprezentativně. Právě za jejich éry došlo k mnoha úpravám v zámeckém parku, který byl tehdy jedním z nejkrásnějších v širokém okolí a rostly v něm exotické dřeviny.

Pro historii města je však rod Wittgensteinů klíčový ještě z jednoho zásadního důvodu. Byli to právě oni, kdo v roce 1856 umožnili Michaelu Thonetovi, aby v Koryčanech založil svou první továrnu na ohýbaný nábytek. O něm si povyprávíme v druhé části dnešního výletu.

Vstoupíme do parku a procházíme ho po centrální pěšince. Za pár minut nás přivede k broukovišti.

Než k němu dojdeme, ještě si doplníme informaci k zámecké historii.

Velmi dojemná část historie zámku se psala těsně po druhé světové válce a byla spojená s Jugoslávií. (Co to je? Dnešní Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Chorvatsko, Makedonie – dnes Severní Makedonie –, Srbsko a Slovinsko. I když autorka tohoto textu ještě do Jugoslávie jezdila, měla co dělat, aby si vybavila, kam to vlastně bylo…) Tenkrát zde našly útočiště osiřelé děti jugoslávských partyzánů, o které se místní lidé starali.

Proč? Protože se v roce 1945 tehdejší československá vláda rozhodla spřátelené Jugoslávii pomoci. Byla válkou nesmírně poničená a tisíce dětí v ní přišly o své rodiče, často právě v řadách partyzánského odboje. Vznikl zde takzvaný *Domov jugoslávských dětí*.

Do Koryčan tehdy přijelo několik desítek sirotků, o které se starali čeští i jugoslávští vychovatelé. Cílem bylo dopřát těmto dětem, které si prošly hrůzami války, klidné prostředí, dobrou stravu a možnost znovu se učit a hrát si v bezpečí. Místní obyvatelé na tyto děti vzpomínali velmi vřele. Děti se účastnily společných akcí v městečku, chodily na procházky do okolních lesů a postupně se zotavovaly ze smutku. Přestože mluvily jiným jazykem, s českými vrstevníky si brzy začaly rozumět. Pobyt však netrval dlouho, protože po roce 1948 se politické vztahy mezi Československem a Jugoslávií prudce zhoršily a děti se musely vrátit do vlasti.

V pozdějších letech se zámecké chodby zaplnily dětmi z mateřské školy, a nakonec zde dlouhá léta sídlilo odborné učiliště pro budoucí prodavače obuvi. Dnes je zámek v soukromých rukou a postupně se mění v moderní centrum pro seniory.

Jak se vám líbí park?

Můžete v něm obdivovat vzácné staleté stromy, pozorovat netopýry nebo voňavé bylinky.

Parkem protéká potok Kyjovka a procházet se zde můžete po cestách, které jsou lemovány alejemi lip a jírovců. Z horních částí svahů se vám otevře krásný výhled na celé město i na protější kopec s poutní kapličkou. I tu dnes navštívíme!

Mezi největší vzácnosti parku patří obrovský buk lesní s tmavě červenými listy a vzácné druhy jedlí.

Najděte buk a jedli. Jaký je mezi nimi rozdíl? Který ze stromů by nám mohl posloužit na Vánoce?

Během nedávné obnovy bylo v parku vybudováno speciální broukoviště, což je hromada kmenů a větví ponechaná napospas přírodě, aby v ní mohli bezpečně bydlet různí vzácní brouci. Vzniklo zde také zimoviště pro drobné živočichy.

Vidíte ho?

Znáte nějaké knížky, ve kterých je hlavní postavou hmyz? Známá je třeba ta o mravenečkovi nebo pohádky o včelce. Už vám v hlavinkách svítá?

Pokud projdete do druhé části parku směrem doleva, dokonce tu narazíte na hmyzí hotel.

Znáte Pučmelouda? Je z večerníčku o včelích medvídcích. I ten v broukovišti žije!

Jeden včelí medvídek se jmenoval Brumda.

5. Jak se jmenuje druhý včelí medvídek?

Cestou ze zámku si zazpíváme.

Tak jsme čapli Pučmelouda,

že se trochu nestydí.

Samý podfuk, samá bouda,

pochytil to od lidí.

Dělá hmyzu ostudu,

zavřeme ho do sudu,

do sudu, do sudu, do sudu, do sudu.

Tam si asi nějaký čas pobudu.

A kráčíme Zámeckou přímo rovně za nosem ke kapličce.

Přejdeme hlavní jménem Kyjovská a jdeme pár metrů ulicí, která se jmenuje legračně Suchý řádek. Ulice U Rybníka nás dovede kam? Přece k vodě!

Jméno **Kachník** získal rybník pravděpodobně podle chovu vodní drůbeže, který byl v minulosti na panských nebo obecních rybnících běžný.

Podle starých map a hospodářských záznamů koryčanského panství byl tento rybník součástí důmyslné vodní soustavy, kterou spravovali právě páni ze zámku.

Protože leží na úpatí chřibských kopců, zachycoval přívalovou vodu a bahno, které by jinak při velkých deštích stékalo přímo do centra městečka nebo by zanášelo náhony důležitých mlýnů. Byl to tedy praktický prvek zámeckého hospodářství.

Najděte cedulku na vrbě. Co zakazuje?

S rybníkem po levici vstoupíme do ulice Petrželka.

Hledáme modrou kouli v zahrádce nalevo. A pak také čápa v té napravo.

Udělejte čápa!

Klapy, klap, já jsem čáp,

nachytám si spoustu žab.

Jedna nožka dopředu, druhá nožka dozadu.

Ručky pěkně spojíme, dlouhý zobák tvoříme.

U hráškově zeleného domu odbočíme doleva. Mezi domy č. 444 a 126 totiž vede pěšinka ke **kapli svatého Floriána**.

Kočárky neprojedou a musejí počkat dole. Ale nebojte, za pár minut jsme zpátky a budeme v procházce pokračovat odsud.

Kaplička stojí na malém návrší. Její vznik je spojen s velkým neštěstím, které město postihlo v roce 1712. Tehdy v jednom domku u náměstí vypukl požár, který se kvůli silnému větru a dřevěným stavbám rychle rozšířil a zničil většinu domů, faru i kostel. Tehdejší majitel panství se proto rozhodl nechat na kopci postavit tuto kapli zasvěcenou svatému Floriánovi, který je patronem hasičů a ochráncem před ohněm, aby město před podobnou zkázou v budoucnu ochránil. Dokud nebyl opraven vyhořelý kostel na náměstí, sloužila tato kaple jako hlavní místo pro bohoslužby a lidé v ní hledali útěchu.

6. Jakou barvou je kaple omítnuta?

Je odsud krásný výhled na zámek, na náměstí a okolní krajinu Chřibů. A také až za továrnu k místu, kde budeme za půl hodiny obdivovat Thonetovu vilu.

Výstavbu kaple popisuje i legenda o šlechtici z rodu Lichtenštejnů. Podle ní se pán vydal na lov do okolních hlubokých lesů a zastihla ho prudká bouře. Blesky a hřmění splašily jeho koně natolik, že se stal neovladatelným. V plném trysku se řítil k okraji hlubokého srázu nad městem. Právě ve chvíli, kdy už se zdálo, že se jezdec i kůň zřítí do propasti, kůň se jako zázrakem zastavil na samé hraně kopce. Šlechtic to považoval za zásah nebes a z vděčnosti za záchranu života nechal na onom místě postavit kapli, aby bděla nad celým městem.

Uvnitř kaple byl dříve umístěn obraz svatého Floriána a zajímavostí je, že se zde uchovávalo devět železných moždířů, ze kterých se při velkých slavnostech střílely slavnostní salvy.

Víte, co je moždíř? Ano, nám se také vybavila nádoba na drcení, ale ta to není. :)

V minulosti se názvem moždíř označovalo jedno speciální dělo. Byla to krátká a velmi tlustá zbraň, která střílela těžké koule vysokým obloukem, aby dopadly za hradby nepřátelského hradu nebo pevnosti.

Od kapličky se vracíme do ulice Petržalka, kterou ovšem zase brzy opustíme. Kráčíme pěšinou, která kopíruje elektrické

vedení, k hřbitovu.

Než tam dojdeme, povíme si něco o slavném ohýbaném nábytku.

Jaké Y se píše ve slově nábytek? Umíte vyjmenovat všechny vyjmenovaná slova po B? :)

Rodina Thonetů je s historií Koryčan spojena naprosto zásadně. Její odkaz je ve městě vidět na každém kroku. Vše začalo v roce 1856, kdy ***německo-rakouský*** *podnikatel a vynálezce Michael Thonet založil v Koryčanech svou vůbec první továrnu na výrobu nábytku z ohýbaného dřeva. Zájem o jeho ohýbaný nábytek rostl, proto bylo tempo výroby nutné zrychlit. Jako vhodné místo se mu jevily Koryčany obklopené bukovými lesy.*

Právě zde v roce 1859 také vytvořil ikonickou „židli č. 14". Stala se první sériově vyráběnou židlí, rozšířila se do domácností a kaváren po celém světě. Včetně třeba amerického řetězce Starbucks. Doteď se jí prodalo více než 80 milionů kusů.

Fabrika v Koryčanech ale přestala stačit a Thonet rozšířil výrobu do Bystřice pod Hostýnem a dalších měst. V Bystřici se stále nábytek pod značkou Ton vyrábí. I tam si rodina postavila sídlo. Společnost Ton je opravila a v současné době je zde výstavní prostor prodejního a designového nábytku. Dokonce zde můžete nakouknout i do výrobních prostor v rámci exkurzí. Historický ohýbaný nábytek pak můžete obdivovat na zámku v Bystřici pod Hostýnem.

Také do Bystřice pod Hostýnem mimochodem vede jeden z našich výletů s tajenkou.

Odbočíme doprava a jsme u hřbitova. Kdo, chce, může se na něj jít podívat, ale potichoučku a s úctou.

Stojí zde rodinná **hrobka Thonetů**. Odpočívají v ní členové rodiny, kteří v Koryčanech žili a řídili místní továrnu.

Zajímavostí je, že i když zakladatel celého impéria Michael Thonet zemřel ve Vídni a je pohřben tam, koryčanská hrobka je místem posledního odpočinku jeho potomků a příbuzných, kteří město vnímali jako svůj domov.

Opustíme hřbitov, odbočíme doleva a míříme ke kolejím. Cestou vidíte někdejší dělnické domky. Krčí se vedle sebe.

Když se tak díváme na ten zelený, dostali jsme chuť na pistáciovou zmrzlinu! Kdo tvrdí, že má chuť na špenát nebo brokolici, je kecka! Nevěříme!!! Je tady snad někdo takový?

Přejdeme koleje a pak můstek přes Kyjovku.

První odbočky si nevšímáme. Projdeme kolem dvou topolů a teprve pak odbočíme doprava. Čeká nás nejméně zážívná cesta, tak si k pochodu alespoň povyprávíme o ohýbaném nábytku. Zastavíme až u altánku.

Představte si, že místo pracného vyřezávání tvarů z velkých a těžkých kusů dřeva, při kterém vzniká spousta odpadu, dokážete vzít rovnou větev nebo tyč a ohnout ji do elegantního oblouku. Tento nábytek je díky tomu neuvěřitelně lehký, ale zároveň velmi pevný, protože se při jeho výrobě nepřeruší přirozená vlákna dřeva.

Co to vlastně je ten ohýbaný nábytek?

Kouzelný proces ohýbání začíná výběrem správného materiálu. Nejčastěji je jím bukové dřevo. Je pružné a nekroutí se. Aby se však dalo ohnout a nezlomilo se vám pod rukama, musíte ho nejprve připravit v napařovací peci. Zde se na dřevěné hranoly pouští horká vodní pára o teplotě kolem 100 stupňů Celsia. Tedy teplejší než na instantní kávu, ale tak akorát na čaj. Díky vroucí vlhkosti dřevo změkne a stane se ohebným téměř jako guma. V tu chvíli nastává nejdůležitější část práce, kdy musíte jednat velmi rychle. Horké a měkké dřevo se vloží do speciálních kovových forem a pomocí ocelových pásů a silných rukou dělníků se ohne přesně do požadovaného tvaru. Poté se dřevo v těchto formách nechá několik dní důkladně vyschnout v sušárně. Během sušení se v něm znovu vytvoří pevné vazby, ztuhne a už si navždy zapamatuje svůj nový zahnutý tvar.

Tento převratný způsob výroby umožnil Michaelu Thonetovi začít vyrábět židle ve velkém, téměř jako na běžícím pásu. Jeho židle byly tak chytré, že se daly rozložit na několik částí, naskládat do bedny a poslat lodí nebo vlakem do celého světa.

O té nejslavnější z nich se říká, že je takřka nezničitelná. Obdivovali ji proslulí architekti Le Corbusier nebo Adolf Loos. Ale také spisovatel Lev Nikolajevič Tolstoj a malíři Toulouse-Lautrec, Picasso, Renoir nebo Salvador Dalí. Ten se na ní nechal

dokonce vypodobnit.

Thonetky se staly důležitými filmovými rekvizitami, milovali je Charlie Chaplin i Laurel s Hardym...

Říkají vám něco některá ze jmen, která jste právě teď slyšeli? Školáci by mohli alespoň tři z nich znát a něco o nich malinko vědět. Je to tak?

Jsme u altánku. Je vyzdoben krásnými kresbami. Najděte mezi nimi jednorožce, letadlo s číslicí 67, Saturn, malého pejska, zlého psa, kolo. A teď si dejte sami hledací úkoly navzájem...

Znáte nějaký Večerníček, ve kterém je pejsek? A rovnou maxipejsek? Jeho panička se jmenuje Ája.

7.Jak se jmenuje pohádkový pes?

Ještě kousek se suneme po asfaltu, ale těsně předtím, než uvidíme potok, odbočíme polní pěšinou doprava do divočiny.

Dá se projít, nebojte.

Potok máme po levé ruce a držíme se ho, i když dojdeme ke stavením a stezka se ještě zúží.

Kyjovku přejdeme po prvním nebo druhém mostě, na který narazíme.

Vystoupáme do svahu a projdeme Tyršovou ulicí až na hlavní Masarykovu třídu. Je zde večerka, kde se dá koupit něco k pití. Nebo třeba nanuk. My využili obou těchto možností! :)

Vracíme se směrem do centra města a Masarykova ulice nás směrem doprava přivede k **Thonetově vile.**

V roce 1896 ji nechal postavit Alfred Thonet pro svou manželku Idu. Bylo to podle návrhu velmi slavných vídeňských architektů, protože partnerky si vždy zaslouží jen to nejlepší. Vila stojí v parčíku hned vedle továrního areálu, a i když v minulosti sloužila třeba jako mateřská škola nebo prodejna potravin, dodnes zaujme krásným schodištěm, jehož zábradlí je samozřejmě vyrobeno z typických ohýbaných dřev.

Město se v posledních letech intenzivně věnuje přípravám na opravu vily, aby v ní v budoucnu mohla být například radnice, knihovna nebo třeba i expozice věnovaná právě rodině Thonetů. V rámci městských akcí nebo projektu Panská sídla Kroměřížska zde probíhají komentované prohlídky.

Vrátíme se do Masarykovy ulice, znovu odbočíme doprava a zastavíme se až u **pomníku** dvou dobrovolných hasičů – Jaroslava Fialy a Marka Vrby. Mužů, kteří tragicky zahynuli v září roku 2021. K neštěstí došlo během zásahu při výbuchu plynu v jednom ze zdejších rodinných domů, kde tito dva hrdinové jako první pomáhali zachraňovat životy a majetek. Událost tehdy hluboce zasáhla nejen celé město, ale i hasiče po celé České republice, kteří na jejich počest drželi minutu ticha a vyvěsili černé vlajky.

Ťapeme stále dál a vyhlížíme hnědý hydrant. A za ním také budovu základní školy.

Vidíte na ní někde znak města? Na modrém pozadí stojí zeď, za níž vystupuje kvádrová věž s červenou střechou. Uprostřed věže a na štítě po stranách jsou tři šlechtické erby.

Pod tímto znakem je znak školy. Vidíte na něm zelený strom a knížky.

8. Opište nápis.

Čeká nás poslední dnešní zadumání. Odbočíme do ulice vlevo. Vyrazíme na hřbitov – ten židovský. Kdysi dávno sem vedla cesta dvorem domu číslo 300 v Židovské (dnes Masarykově ulici). Dnes na hřbitov můžete projít mezi drobnými domečky ve starosvětské ulici Cihelny. Přístup ke hřbitovu je tak trochu utajen, proto vytáhněte očka na stopky a vyčistěte si brýle.

Cestou minete domeček s kočičkou za oknem. A také vílu s konvičkou.

Kousek za modrými dveřmi jsou napravo schody do stráně. Po těch se vydejte.

Židovský hřbitov *je jedním z nejstarších a nejpůsobivějších míst v okolí. Byl založen pravděpodobně už v 17. století a dnes se na jeho ploše nachází přes dvě stě dochovaných náhrobků, kterým se odborně říká* macevy. *Tyto náhrobní kameny jsou rozmístěny v nepravidelných řadách. Ty nejstarší jsou vyrobeny z místního pískovce, novější z leštěné žuly.*

Na kamenech si můžete všimnout krásných symbolů, které vyprávějí o původu nebo vlastnostech pohřbených, jako jsou například žehnající ruce na hrobech potomků kněží nebo konvice na náhrobcích levitů, kteří v chrámu pomáhali s omýváním rukou. Velmi zajímavé jsou také nápisy, které jsou na starších hrobech v hebrejštině, na mladších v němčině nebo češtině, což ukazuje, jak se život místních lidí v průběhu staletí měnil.

Od hřbitova vede pěšina, která nás odvede zpátky na Masarykovou ulici. Je však špatně vidět, takže se klidně můžete vrátit stejnou cestou, jakou jste přišli.

Židovská komunita v Koryčanech patří k nejstarším na celé Moravě. Její historie je plná dramatických zvratů, které zásadně ovlivnily podobu města. První zmínky o židovském osídlení pocházejí již z roku 1562. Postupem času si zde tito obyvatelé vybudovali vlastní čtvrť se synagogou a školou. Velmi těžké období však nastalo v roce 1788 během josefínských reforem, kdy byla zdejší židovská obec úředně zrušena a většina rodin byla nucena se vystěhovat, což vedlo k dočasnému zániku komunity. Teprve po roce 1848 se Židé do Koryčan začali opět vracet a podíleli se na rozvoji místního průmyslu. Samozřejmě spolupracovali i s rodinou Thonetů. Definitivní konec komunity bohužel přinesla druhá světová válka a holocaust. Žádná z koryčanských židovských rodin nepřežila.

Až dojdete na Masarykou ulici a odbočíte doleva, zpomalte své kroky a dobře se rozhlédněte. Právě tady se psala koryčanská historie jiným písmem: hebrejštinou. Docela nenápadná prodejna s textilem (second hand) na první pohled neupoutá ničím jiným než poctivou starou architekturou. Když ale poodstoupíte na druhou stranu ulice a zapnete fantazii na plné obrátky, možná uvidíte rozetu, která zdobila průčelí domu v dobách, kdy tu byla židovská synagoga. V barokním slohu ji postavili v 18. století a je možné, že byste dodnes na jejím dvoře našli židovskou lázeň – mikve.

Masarykova ulice nás za pár minut odvede na náměstí.

Jsme u cíle. Tajenku máme vyluštěnou. Kouká z ní na nás název nejslavnější kusu nábytku, který se zde v Koryčanech v dobách vašich praprababiček vyráběl.

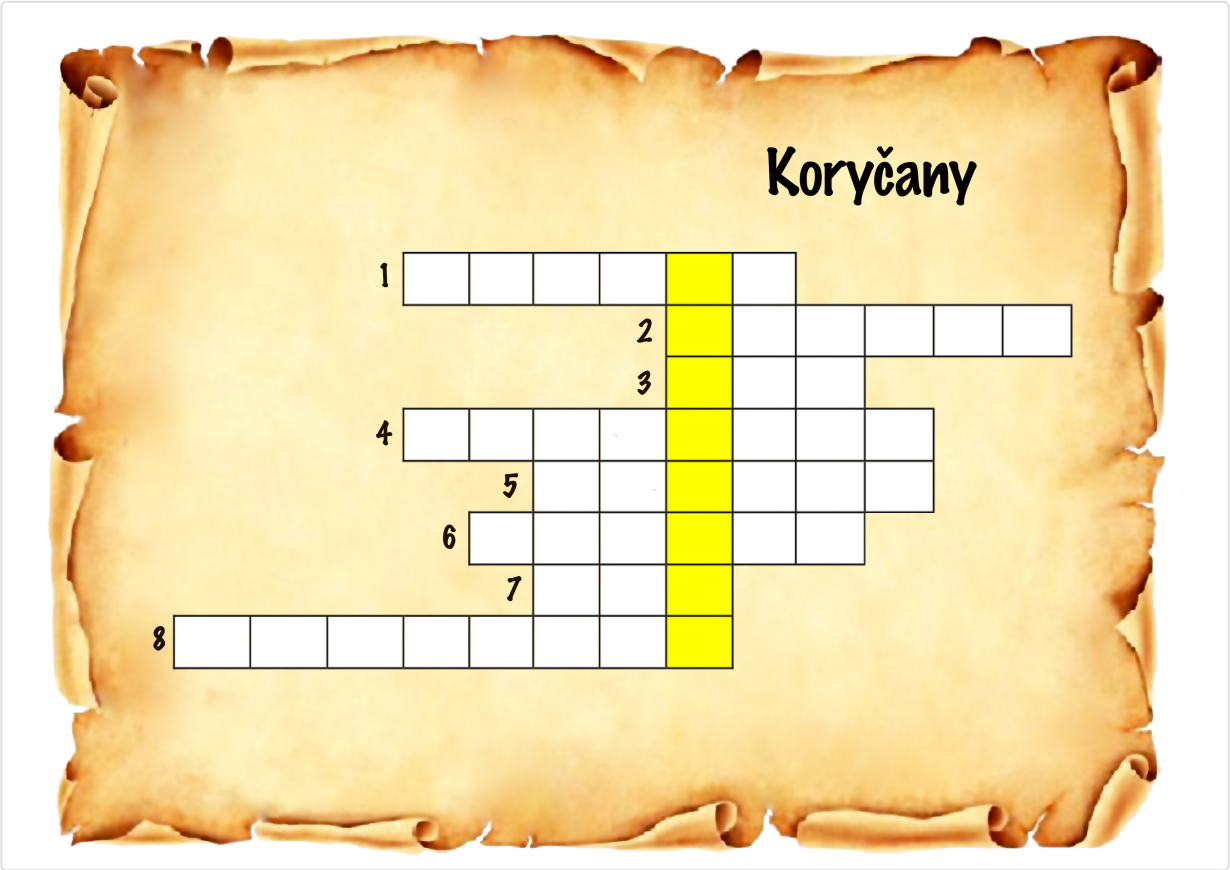
Procházka i osvěta jsou u konce. Děkujeme, že jste s námi šli. Také děkujeme *Regionu Kroměřížsko* za pomoc s textem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! ☺

V textu byly použity informace pocházejí mimo jiné z oficiálních webových stránek https://www.korycany.cz/, z webu o památkách hrady.cz, z portálu turistika.cz, databáze kulturních památek, www.wikipedie.cz, za jejichž propůjčení moc děkujeme.

Otázky k tajence

1. **Napište název místa.**
2. **Jak se nazývají předměty na erbu?**
3. **Napište výslednou číslici.**
4. **Napište výslednou číslici.**
5. **Jak se jmenuje druhý včelí medvídek?**
6. **Jakou barvou je kaple omítnuta?**
7. **Jak se jmenuje pohádkový pes?**
8. **Opište nápis.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 30.10.2026 19:56